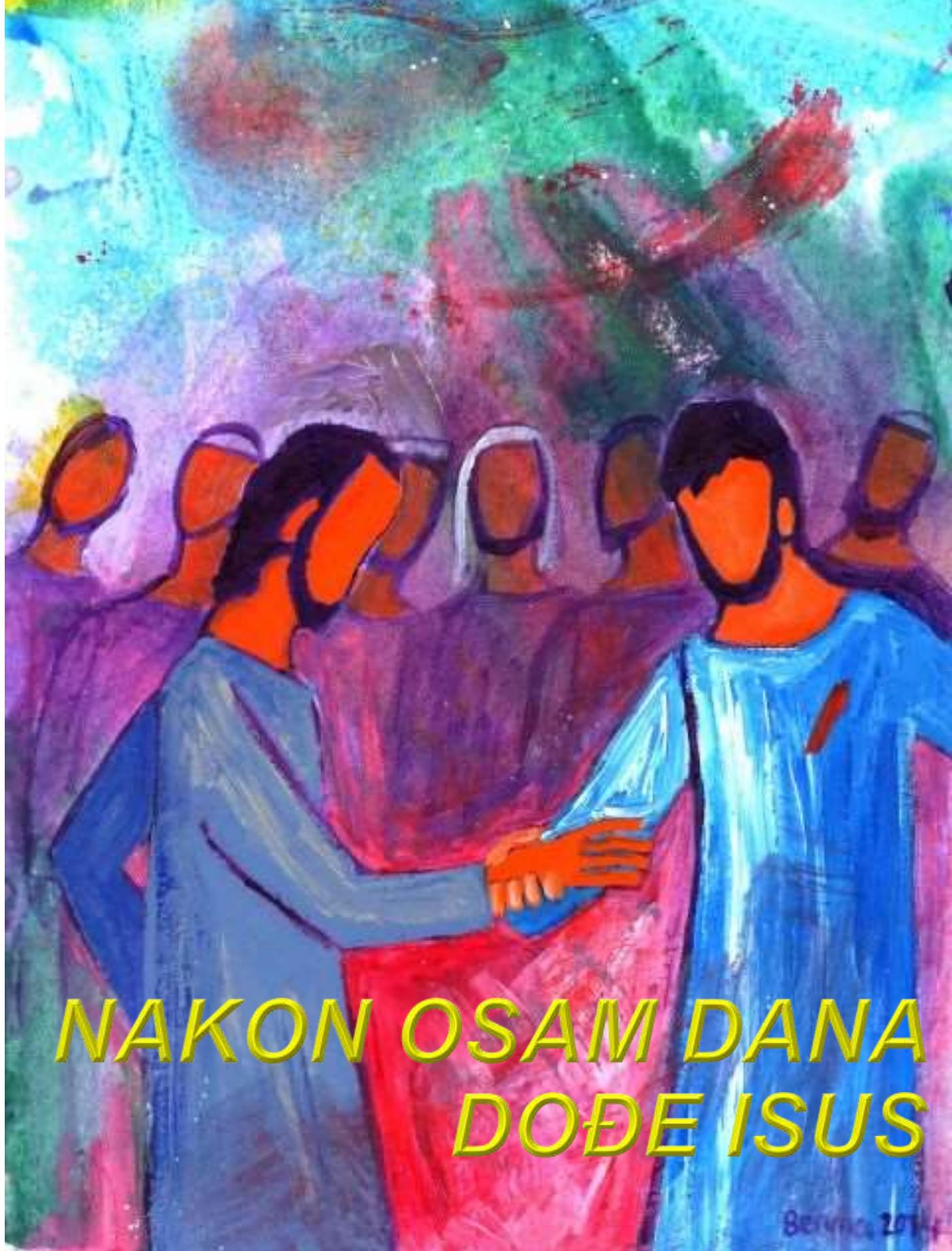

mihael

KAPELIJNA SV. MIHAELA ARKANDELA MUP - SJEDIŠTE I RAVNATELJSTVO POLICIJE

**NAKON OSAM DANA
DOĐE ISUS**

16-/ 2019.

**LISTIĆ POLICIJSKE KAPELANIJE
SV. MIHAELA ARKANĐELA
MUP - SJEDIŠTE I
RAVNATELJSTVO POLICIJE**
Godište XIV. (2019.), broj 16 (397)
DRUGA VAZMENA NEDJELJA
28. travnja 2019.

Kontakt:

o. Stjepan Harjač, policijski kapelan
tel.: 22 712, 84 048;
e-mail: sharjac@mup.hr

Vinko Bakula, pomoćnik kapelana
tel.: 88 853, 82 805;
e-mail: vbakula@mup.hr

Naslovica: <https://www.guideposts.org>

TRAVANJ - SVIBANJ

Ned. 28. **DRUGA VAZMENA NEDJELJA
NEDJELJA BOŽJEG MILOSRĐA**

Pon. 29. Katarina Sijenska; Kata

Uto. 30. Pio V. PAPA; Silvije, Venancije;
Smaknuće Zrinskih i Frankopana

Josip radnik; Jeremija; Joso; Feliks

Sri. 1. **VRO „BLJESAK“ 1995. -
OKUĆANI**

Atanazije; Eugen; Boris

Čet. 2. **OBLJETNICA POGIBIJE
DVANAEST REDARSTVENIKA -
BOROVO**

Pet. 3. Filip i Jakov ap.; Mladen

Sub. 4. Florjan, Antonina, Cvjetko, Cvijeta

MEDITACIJA

Toma naš brat blizanac

3

SLUŽBA RIJEČI -

UVOD U ČITANJA

Bezbroj dokaza za uskrsnuće

4

ČITANJA

Nakon osam dana dođe Isus.

6

HOMILIJA

Zapisano da vjerujete

8

KATEHEZA

*Crkva u apostolsko vrijeme**Prazajednica u Jeruzalemu*

10

Hrvatska marijanska svetišta

Svetište Gospe Rapske

12

NAŠI POKOJNI

Mali vjeronaučni leksikon

16

Toma naš brat blizanac

Večer je dana uskrsnuća. Žene su prenijele nevjerojatnu vijest koju im je rekao anđeo, ali učenici su u strahu. Zaključani su u dvorani, skriveni u nevjericu i razočaranju. No u tom zaklonu kojim vlada strah pojavljuje se uskrsnuli Gospodin. Zatvorena vrata ga ne zaustavljaju, nevjericu ne zadržava želju da se susretne sa svojim učenicima. Oni u strahu misle da je Gospodin ljut na njih, nečiste su savjesti, jer znaju da su napustili svog Učitelja u najgorem trenutku. No Isus - veliki Isus - ne dolazi u mržnji: objavljuje mir i daruje Duha za otkupljenje grejha.

Taj je susret predivna objava: naša zatvorenost ne zaustavlja Uskrsnuloga! Njegovo svjetlo ulazi u našu tamu, njegova ljubav jača je od našeg straha, njegova prisutnost ispunja našu samoću! Uskrsnuli dolazi susresti se sa Svojima u njihovim grobovima i poziva ih na promjene, na veliki prijelaz Usksrsa: od straha do radosti, od groba do ulice, od razočaranja do hrabrosti.

Evangelist Ivan govori čisto i jasno da je prisutnost uskrsnuloga Gospodina sigurnost u kojoj kršćanska zajednica treba stalno živjeti.

Nije važno koliki su te padovi i neuspjesi razočarali, On je tu!

Nije važno koliko si grijeha i izdaja naslagao u životu, On je tu!

Nije važno kolike su slabosti i krhkosti smanjile tvoje samopoštovanje, On je tu!

To je sigurnost s kojom živi učenik uskrsnuloga Gospodina.

Toma nije bio nazočan one večeri, i kada se vratio u zaklon, učenici su ga izvijestili o posjetu Uskrsnuloga. Jadni Toma... i on želi vidjeti Gospodina, i on, kao i žene te drugi učenici, želi ponovno vidjeti Uskrsnuloga!

Svakog puta kada ponovno čitam o susretu Tome s Isusom, shvaćam da nam taj učenik doista nalikuje, te da nije slučajno prozvan Blizanac.

Toma je brat blizanac svakoga od nas: nevjernih, bez povjerenja, uvijek u potrazi za dokazom koji možemo dotaknuti, vidjeti, istražiti.

Toma je brat blizanac naše nevjericice i naših zatvorenosti koje se trebaju raširiti blaženstvu Uskrsnuloga: »Blaženi koji ne vidješe, a vjeruju!«

Hrabro, braćo, Gospodin je uskrsnuo i dolazi nam u posjet u naše grobove nevjericice, istjeruje nas van, dostiže naše udaljenosti i samoće kako bi nam predložio novo bratimljenje s Njim, kako bismo postali braća Uskrsnuloga, kako bismo živjeli kao novi ljudi!

Bezbroj dokaza za uskrsnuće

Druga nedjelja po Uskrsu, nedjelja je božanskog milosrđa. Ranije ovu nedjelju poznavali smo kao „bijelu nedjelju“ obzirom da su u ranoj Crkvi na taj dan novokrštenici odlagali bijele haljine. Ali nije važno ime već sadržaj. Svaka nedjelja je u stvari „bijela nedjelja“, jer nas podsjeća na dostojanstvo našeg kršćanstva, i svaka nedjelja je „nedjelja Božjeg milosrđa“ jer svjedoči o Božjoj ljubavi. Nedjelja Božjeg milosrđa blagdan je novijeg datuma. Papa Ivan Pavao II u Rimu je 30. travnja 2000. proglašio svetom sestru Faustinu Kowalsku i tom prilikom je cijelom svijetu objavio blagdan Božjeg milosrđa. Sveta Sestra Faustina je u privatnoj objavi, od samog Gospodina Isusa dobila nalog da prva nedjelja po Uskrsu bude blagdan Božjeg milosrđa. Milosrđe je spremnost da s osobom koja pati stupimo u jedinstvo. Takva je bila i takva je i danas Isusova ljubav prema nama.

Što Crkvu čini Crkvom?

Tijekom uskrsnog vremena umjesto starozavjetnih čitanja, dolaze ulomci iz Djela apostolskih koji govore o djelovanju uskrslog Isusa u Crkvi. U tom ulomku nalazi se sažetak onoga što čini Crkvu, tj. govor je o znakovima koji označavaju Crkvu. Gdje su ti znakovi vidljivi, tu je i Crkva, gdje njih nema, teško je govoriti o Crkvi. Prva oznaka je apostolsko učenje. Zadaća prve kršćanske zajednice bila je prenijeti nauk koji su primili. Trajna zadaća je propovijedati evanđelje, tj. život i djelo Isusa Krista i u svjetlu toga oblikovati svoj život. Druga oznaka je zajedništvo, koje ima dvije dimenzije, vertikalnu i horizontalnu. Prva je zajedništvo života s uskrslim Kristom. A druga je zajedništvo dobara. Prvi kršćani su opisani kao oni kojima je sve bilo zajedničko. Stoga ako obje dimenzije nisu uključene, ne može se govoriti o

zajedništvu, kao bitnoj oznaci Crkve. Treća oznaka je lomljenje kruha - bez kojeg nema Crkve. Euharistija je anticipacija mesijanske gozbe. I četvrta oznaka je molitva. Crkva koja ne moli nije Crkva. Osobni molitveni život je bitno obilježje kršćanske zajednice.

Nada daje snagu i u trpljenju

Mnogi bibličari smatraju da se taj ulomak iz Prve Petrove temelji na ranoj uskrsnoj krsnoj homiliji. Vjernici krštenjem postaju dionici Kristove smrti i uskrsnuća, a time imaju iskustvo novog rođenja. No taj novi život nije u potpunosti ostvaren. Konačno spasenje bit će objavljeno u posljednja vremena, a u međuvremenu će trebati proći kroz razne kušnje, gdje će vjernost biti na ispit. Taj kratak ulomak tako sadrži dvije različite, a ipak bitno povezane teme. Prva je doksoška tema - himan hvale Bogu za čudesna djela koja je učinio u životima vjernika (rr. 3-5). Nakon toga ulomak se usmjerava na trpljenja koja će pogoditi

Marko Ivan Rupnik, <http://diocesis9dejulio.org.ar>

kršćane tijekom njihova života (rr. 6-9). Nada koja je opisana u prvom dijelu temelj je snage koja će biti potrebna za trpljenja o kojima je riječ u drugom dijelu ulomka. Cijeli ulomak donosi razne teme koje su skladno utkane u jednu cjelinu; tema hvale Bogu, tema kristologije i soteriologije (Krist kao posrednik spasenja, jer po njegovu uskrsnuću ljudi imaju pristup novomu životu) te eshatologije (smrt neće imati vlasti nad novim životom; novi život neće nikada prestati).

Usklik vjere

Evangelje opisuje dva ukazanja: kod prvog Toma nije bio prisutan, dok je kod drugog on jedna od središnjih figura. Oba ukazanja imaju nekoliko sličnih detalja: oba se događaju prvog dana u tjednu; oba puta su vrata zaključana; oba puta Isus upućuje pozdrav mira; oba puta im skreće pozornost na svoje rane. I svi ti detalji imaju teološko značenje. Uskrsnuće se dogodilo prvog dana u tjednu. Ulazak kroz zatvorena vrata pokazuje uskrsnu narav Isusova tijela, koje ne podliježe materijalnim zaprekama. Pozdrav mira, uz uobičajeno značenje, jest i molitva za

eshatološki blagoslov. Skretanje pozornosti na svoje rane dokaz je da se radi o raspetom Isusu koji je sada uskrsnuo. Evangelje postavlja pitanje: kako je moguće vjerovati u uskrslog Isusa ne vidjevši njegovo poslijesuskrsno bivstvovanje. Odgovor koji donosi taj prizor je znakovit: čak ako netko i vidi uskrslog Isusa, to nije jamstvo vjere, kao što je u početku bio slučaj s Tomom. U Tominu slučaju vjera dolazi nakon što je čuo Isusove riječi - riječi koje su njemu osobno bile upućene. I čini se da je to slučaj s mnogima. Tek kad čovjek osobno, u svojoj nutrini čuje glas, upućen njemu osobno, tek tada dolazi do vjere. Toma je bio sretnik jer mu je riječi uputio sam Isus Krist. Ljudi današnjeg vremena se moraju zadovoljiti činjenicom da im riječ Božja dolazi preko apostolskih nasljednika.

Darko Tomašević, Glas Koncila 13 (1762) /08.

Prvo čitanje: Dj 5, 12-16

Povećavalo se mnoštvo onih što vjerovahu.

Čitanje Djela apostolskih

Po rukama se apostolskim događala mnoga znamenja i čudesna u narodu. Svi su se jednodušno okupljali u trijemu Salomonovu. Nitko se drugi nije usuđivao pridružiti im se, ali ih je narod veličao. I sve se više povećavalo mnoštvo muževa i žena što vjerovahu Gospodinu tako da su na trgove iznosili bolesnike i postavljali ih na ležaljkama i posteljama ne bi li, kad Petar bude prolazio, barsjena njegova osjenila kojega od njih. A slijegalo bi se i mnoštvo iz gradova oko Jeruzalema: donosili bi bolesnike i opsjednute od nečistih duhova, i svi bi ozdravljeni.

Riječ Gospodnja

Otpjevni psalam: Ps 118, 2-4.22-27a

Zahvalujte Gospodinu jer je dobar, jer je vječna ljubav njegova!

Neka rekne dom Izraelov:
»Vječna je ljubav njegova!«

Neka rekne dom Aronov:
»Vječna je ljubav njegova!«
Svi koji se Gospodina boje neka reknu:
»Vječna je ljubav njegova!«

*****

Kamen koji odbaciše graditelji
postade kamen zaglavni.
Gospodnje je to djelo:
kakvo čudo u očima našim!
Ovo je dan što ga učini Gospodin:
kličimo i radujmo se njemu!

*****

Gospodine, spasenje nam daj!
Gospodine, sreću nam daj!
Blagoslovljen koji dolazi u ime
Gospodnje!

Blagoslivljamo vas iz doma
Gospodnjega!
Bog je Gospodin,
on nas obasjava!

*****

Drugo čitanje: Otk 1, 9-11a. 12-13. 17-19

Čitanje Prve poslanice sv. Pavla apostola Rimljanima

Ja, Ivan, brat vaš i suzajedničar u nevolji, kraljevstvu i postojanosti, u Isusu: bijah na otoku zvanu Patmos radi riječi Božje i svjedočanstva Isusova. Zanijeh se u duhu u dan Gospodnji i začuh iza sebe jak glas, kao glas trublje. Govoraše: »Što vidiš, napiši u knjigu i pošalji sedmerim crkvama.«

Okrenuh se da vidim glas koji govoraše sa mnom. I okrenuvši se, vidjeh sedam zlatnih svjećnjaka, a posred svjećnjaka netko kao Sin Čovječji, odjeven u dugu haljinu, oko prsiju opasan zlatnim pojasmom. Kad ga vidjeh, padoh mu k nogama kao mrtav. A on stavi na me desnicu govoreći: »Ne boj se! Ja sam Prvi i Posljednji, i Živi! Mrtav bijah, a evo živim u vijeke vjekova te imam ključe smrti, i podzemlja. Napiši dakle što si video: ono što jest i što se ima dogoditi poslije.«

Riječ Gospodnja

Evangelje: Iv 20, 19-31

Nakon osam dana dođe Isus.

Čitanje svetog Evangelija po Ivanu

Uvečer toga istog dana, prvog u tjednu, dok su učenici u strahu od Židova bili zatvorili vrata, dođe Isus, stane u sredinu i reče im: »Mir vama!« To rekavši, pokaza im svoje ruke i bok. I obradovaše se učenici vidjevši Gospodina. Isus im stoga ponovno reče: »Mir vama! Kao što mene posla Otac i ja šaljem vas.« To rekavši, dahne u njih i kaže im: »Primite Duha Svetoga. Kojima otpustite grijeha, otpuštaju im se; kojima zadržite, zadržani su im.«

Ali Toma zvani Blizanac, jedan od dvanaestorice, ne bijaše s njima kad dođe Isus. Govorili su mu dakle drugi učenici: »Vidjeli smo Gospodina!« On im odvrati: »Ako ne vidim na njegovim rukama biljeg čavala i ne stavim svoj prst u mjesto čavala, ako ne stavim svoju ruku u njegov bok, neću vjerovati.«

I nakon osam dana bijahu njegovi učenici opet unutra, a s njima i Toma. Vrata bijahu zatvorena, a Isus dođe, stade u sredinu i reče: »Mir vama!« Zatim će Tomi: »Prinesi prst ovamo i pogledaj mi ruke! Prinesi ruku i stavi je u moj bok i ne budi nevjeran, nego vjeran.« Odgovori mu Toma: »Gospodin moj i Bog moj!« Reče mu Isus: »Budući da si me video, povjerovao si. Blaženi koji ne vidješe, a vjeruju!«

Isus je pred svojim učenicima učinio i mnoga druga znamenja koja nisu zapisana u ovoj knjizi. A ova su zapisana da vjerujete: Isus je Krist, Sin Božji, i da vjerujući imate život u imenu njegovu.

Riječ Gospodnja

Zapisano da vjerujete

Oponašajući primjer žene koja je ozdravila od dugogodišnjega krvarenja kada se dotakla resa na Isusovoj haljini, ljudi iz cijelog kraja su počeli »donositi na nosilima bolesnike onamo gdje bi čuli da se on nalazi. I kamo bi god ulazio - u sela, u gradove, u zaseoke - po trgovima bi stavljali bolesnike i molili ga da se dotaknu makar skuta njegove haljine. I koji bi ga se god dotakli, ozdravljali bi.«

U današnjem prvom čitanju uočavamo kako je moć koju je Krist dao svojoj Crkvi daleko veća i učinkovitija. U Duhu Svetome je moguće činiti i veća djela od onih koje je Isus učinio. Upravo onako kako je Isus obećao Jedanaestorici na posljednjoj večeri.

Na trgovima

IIsus i apostoli su prolazili trgovima. Nisu govorili u tajnosti niti naviještali sklanjajući se u zatvor sakristije ili privatnosti. Prolazili su središtem, mjestima na kojima se javnost stvara i živi. Upravo zato jer su ih vidjeli na trgovima ljudi su znali gdje ih mogu susresti i što od njih mogu očekivati. Zato su iznosili bolesnike puni vjere i pouzdanja. I svi su ozdravljali. Vjera utemeljena na snazi svjedočanskoga života bila je učinkovita. Ljudi su ozdravljali od svojih bolesti, zarobljenosti i slabosti.

Jedina razlika između onoga stoje Isus činio i onoga stoje zapisano u današnjem prvom čitanju je u načinu na koji su ljudi ozdravljali. Isusa su trebali dotaknuti, a nakon Duhova je bilo dovoljno da na njih padne Petrova sjena. Ova spoznaja

nameće dva pitanja. Zar je Petrova sjena učinkovitija od Isusove haljine? I Zašto se sve ovo i danas ne događa?

Ne ozdravlja ni Isusova haljina, ni Petrova sjena. Smatrati da ozdravlja haljina ili sjena ravno je idolopoklonstvu i praznovjerju koje nema nikakve veze s kršćanstvom. Ozdravlja

Bog prepoznavajući srce koje vjeruje, nada se i ljubi. Da bi se po Petru susrelo Krista potrebna je puno veća vjera nego da se po Kristu susretne Krista. A Bog prepoznaće srce koje vjeruje. I uslišava ga, što god da zaište u imenu Isusovu.

Završavajući odgovor na prvo pitanje dobivamo odgovor i na ono drugo. Radi se o vjeri. O istinskoj vjeri. Ima li danas vjere po kojoj bi Crkva ozdravljala bolesnike i opsjednute od nečistih duhova? Je li svjedočanstvo onih koji se smatraju Kristovima dovoljno učinkovito da pobudi vjeru? Jesmo li olako prepustili trbove i povukli se u umišljenu zaključanu sigurnost kao što su to činili i apostoli dok još nisu bili osnaženi Duhom Svetim? Jesmo li svjesni da nastupamo u ime onoga kojemu je dana sva vlast na nebu i na zemlji, koji nas je ovlastio i obećao da će biti s nama u sve dane do svršetka svijeta? Ali kad Sin Čovječji dođe, hoće li naći vjere na zemlji?

Ozdravljanje bolesnog i opsjednutog svijeta je prvo veliko djelo na koje smo pozvani. Drugo veliko djelo nam je zapisano u čitanju iz Knjige Otkrivenja. Pozvani smo biti proroci u ovom prostoru i vremenu. Biti prorok prvenstveno ne znači naviještati buduće događaje, nego prepoznavati znakove vremena. Znači čuti i vidjeti Božju prisutnost u današnjem danu. I jasno svjedočiti ono što smo doživjeli.

Nevjerni Toma

Osnovna istina naše vjere jest činjenica daje Isus Uskrsli Krist. Upravo zato nam je važno svjedočanstvo svetog Tome apo-stola kojega se obično naziva »nevjernim« jer nije povjerovao ostaloj desetorici kad su mu rekli da im se ukazao uskrsli Isus. No, kao što se s pravom njega naziva »nevjernim«, s jednakim pravom se može ostale apostole nazvati - neuvjerljivim. Očito njihovo svjedočanstvo nije imalo u sebi dovoljno velik zanos ni dostatnu ljubav da zapali vatru vjere u srcu slušatelja. Uostalom, još nisu bili primili puninu Duha Svetoga.

Ne zna se gdje je sveti Toma bio u trenutku kad se uskrsli Isus ukazao svojim učenicima, kao što se ne zna ni razlog radi kojega je izašao iz dvorane u kojoj su apostoli bili čvrsto iznutra zaključani. Ali možemo biti zahvalni svetom Tomi što nije bio s apostolima na dan uskrsnuća jer je svim budućim naraštajima, koji neće vidjeti, a vjerovat će, dao vrijedno svjedočanstvo.

Dao je svjedočanstvo o važnosti zajednice u kršćanstvu. Svojom nenazočnošću posvijestio nam je važnost nazočnosti u zajednici braće i sestara okupljenih oko Oca u Kristovom Duhu.

Boga se, doduše može susresti i izvan zajednice, ali najlakše i najučinkovitije ga susrećemo u zajednici ljubavi braće i sestara. Bog nam dolazi po drugim ljudima i mi drugim ljudima možemo približiti Boga svojom blizinom i djelotvornom ljubavlju.

U zajednici se najlakše dolazi i do drugog čovjeka. Zajednica može svojim dinamizmom pomoći svakom pojedincu da se ostvari više kao čovjek.

I konačno, u zajednici lakše dolazimo i do sebe. Jer nas susret s braćom i sestrama oslobađa zamamnosti krive slike o sebi i otvara nam mogućnost, da nakon što shvatimo tko smo i gdje smo, kvalitetnije krenemo u susret Kristu koji je Gospodin naš i Bog naš.

Zapisano da vjerujete

Na kraju evanđeoskog odlomka nam je zapisano svjedočanstvo o evanđeljima.

Sve stoje Isus učinio i rekao nije sadržano u evanđeljima. Objava je puno šira u Predaji, nego u Svetome pismu. Zato, nijekati Predaju i prihvaćati isključivo Sveti pismo znači onemogućavati Bogu da nam u potpunosti progovori.

Ono pak što je zapisano, treba nam poslužiti kako bismo mogli osnažiti svoju vjeru. Vjeru u Boga, vjeru u njegovu darovanu milost i snagu Duha Svetoga kojim smo opečaćeni.

Treba nam poslužiti i da shvatimo tko je Nazarećanin.

Ivan zapisuje u Evanđelju da je Nazarećanin - Isus koji je Krist, Sin Božji koji nam daruje život u svojem Imenu. Tom definicijom su izrečene četiri osnovne istine o tome tko je Nazarećanin i u kakvim je odnosima.

Nazarećanin je Isus. On je potpuno pravi čovjek.

Isus je Krist. On je potpuno pravi Bog. U odnosu prema Bogu je Sin, a u odnosu prema nam je Spasitelj.

Ako to vjerujemo i u toj vjeri živimo, doista ćemo vjerujući imati život u Imenu Kristovu.

Crkva u apostolsko vrijeme

Prazajednica u Jeruzalemu

Jeruzalemska matična Crkva imala je već od prvog početka velik ugled. Ovdje su djelovali praapostoli, koji su zajednički, s Petrom na čelu, vodili zajednicu kao živi svjedoci Gospodinovi. Ondje ih je živjelo još mnogo koji su kao očevici djelovanja, smrti i uskrsnuća Isusova oduševljeno objavljivali radosnu poruku o spasenju.

U Jeruzalemu se počeo izgrađivati vlastiti kršćanski pojmovni jezik i oblikovati služba Božja. Mlada zajednica se, istina, u prvom početku osjećala kao ispunjenje židovstva, sudjelovala je u židovskoj službi Božjoj, živjela je tradicionalnim židovskim oblicima pobožnosti, a preuzeila je i osnovna načela židovske organizacije (zajednica je raščlanjena, vode je najstariji, prezbiteri, i službenici s trajnom vlašću). U isti mah ta je zajednica s apostolima tvorila zasebnu zajednicu; održavala je vlastitu službu Božju u zahvalničkom spomen-činu (euharistiji) i u kultnom ponazočenju žrtvene Kristove smrti: kršćani su u svojim privatnim stanovima »lomili kruh i zajedno uzimali hranu vesela i priprosta srca« (Dj 2,46) i tako slavili svetu Večeru. Ta jeruzalemska zajednica dala je odlučan pečat zajedničkom životu, ustrojstvu,

pobožnosti i molitvenom pravilu Crkve. A na tzv. apostolskom koncilu u Jeruzalemu (oko godine 50.) pala je i prva teška odluka, koja je bila veoma značajna za budućnost mlade Crkve: odlučili su, naime, da kršćani iz paganstva u načelu nisu podvrgnuti židovskom zakonu (Dj 15,6 i si, 19).

Iako je unutrašnju izgradnju zajednice u prvo vrijeme određivao zajednički kolegij dvanaestorice apostola, ipak se jasno razabire da je Petar imao vodstvenu ulogu. Pored njega označuje se još Pavao, Jakov i Ivan kao »stupovi« zajednice (Gal 2,9). Tek nakon Petrova odlaska iz Jeruzalema (oko 43./44., Dj 12,17) stupio je Jakov na njegovo mjesto. Njega zove predaja prvim jeruzalemskim »biskupom«. Na apostolskom koncilu susrećemo prvi put »prezbitere«, a već se prije toga spominju sedmorica đakona (Dj 6,1 si) sa Stjepanom na čelu. Tako je hijerarhijski poredek službenika potpun: apostol - biskup, prezbiteri i đakoni su autoritativni vođe jeruzalemske zajednice.

Usprkos tome što su sudjelovali u židovskom obredu i strogo poštivali židovski zakon, tako da su u prvom početku imali izgled neke židovske sekte, morao je uskoro uslijediti razlaz od židovstva: nove, tipično kršćanske značajke koje su imali Isusovi sljedbenici

morale su urođiti nepremostivom oprekom prema sinagogi. Kršćansko krštenje, molitva upravljenia Kristu kao Gospodinu (Kyriosu = Bogu), slavljenje euharistije, isključiva kršćanska zajednica ljubavi, koja je tražila čak i to da se privatni imetak dade zajednici subraće u vjeri (Dj 2,44 i dalje), sve je to kod Židova izazivalo sumnje, otpor, a na kraju i neprijateljstvo. Napose je vjera u Krista dovodila do otvorena sukoba, koji je našao oduška u dva mahovita progona. Prvi val je godine 32. - 33. urođio time da je Stjepan kamenovan, helenistički judeokršćani protjerani iz Jeruzalema a Savao nastavio progon, koji je kasnije pred Damaskom između 33. i 36. doživio obraćenje i kao Pavao postao »odabranu oruđe« kršćanskog navještanja (Dj 9,15 i si). Drugi val progona, koji je raspirio kralj Herod Agripa I (37.- 44.) urođio je godine 42./43. mučeničkom smrću apostola Jakova Starijeg i utamničenjem Petrovim, koji je na čudesan način spašen iz tamnice (Dj 12,1 i dalje).

Dok su progoni uglavnom bili upereni protiv helenista, tj. protiv Židova u dijaspori koji su se obratili na kršćanstvo te imali pozitivno djelovanje jer su kršćanstvo pronijeli svjetom, dotle su hebrejski judeokršćani ostali u Jeruzalemu. Izvanredno lojalnim držanjem prema židovskom obredu i službi u hramu nastojali su da se održe u milosti Židova. Ipak, suprotnosti se trajno nisu mogle sakriti; morale su izazvati nove ispade. Oko godine 62./63. kamenovan je apostol Jakov Mlađi. Prema Josipu Flaviju (Antiquitates XX, 9,1 4—6), vrhovni

svećenik Ananija iskoristio je vrijeme uskršnje svetkovine godine 62. u vrijeme kad je mjesto rimskog prokuratora stajalo upražnjeno, optužio uspjehom okrunjenog »Isusova brata« i još nekoliko kršćana s njime da krše zakone, pa naredio da ih osude. Prema staroj predaji (Hegesip, u Euzebiju, Hist. Eccl. II, 23,12, 10—18), Jakova su najprije bacili s vijenca hrama, a zatim ga je neki lončar umlatio toljagom.

Kad su kršćani odmah na početku židovskog rata (66. - 70) poslušali opomenu i proročanstvo Isusovo o propasti Jeruzalema (Mt 24,15 i dalje) pa pravovremeno odanle otisli, ožigosali su ih Židovi kao otpadnike i izdajice. Sve veća mržnja navela je sinagogu da oko godine 100. službeno prokune kršćane. Za vrijeme ponovnog i posljednjeg ustanka Židova protiv Rimljana pod vodstvom Bar Kohbe palestinski Židovi su još jednom krvavo progonili kršćane. Time je razdjelnica između Židova i kršćana konačno povučena i začelo se zlosretno neprijateljstvo, tako zlokobno i za jednu i za drugu stranu. Prilikom progona kršćana u Rimskom Carstvu imat će doskora Židovi uvijek nanovo sudbonosnu ulogu poticatelja i onih koji su podbadali puk protiv kršćana. Poslije konstantinovskog preokreta, a nadasve u srednjem vijeku, stradavat će Židovi. Sa novovjekim rasističkim antisemitizmom nema ta vjerska protivština, naravno, ništa zajedničko. S propašću Jeruzalema godine 70. izgubila je jeruzalemska općina svoje prvenstvo među kršćanskim zajednicama.

August Franzen, *Pregled povijesti Crkve*, V. izdanje, Kršćanska sadašnjost, Zagreb 2004.

Hrvatska marijanska svetišta

Svetište Gospe Rapske

Uviše od dvije tisuće godina staroj povijesti grada Raba, "grada umjetnosti", utisnute su brojne pripovijesti i legende. Jedna od najčuvenijih veže se uz ozdravljenje rapske plemkinje Luchine de Dominis.

Prilikom zaređenja (1530.), Luchina je u samostan donijela ikonu Bogorodice s Kristom u naručju kojoj se pripisuje i njeno kasnije čudesno ozdravljenje od teške bolesti.

Od tada do danas uz tu kretsko-bizantsku ikonu (prva polovina XVI. st.) vežu se brojna čudotvorna izlječenja, spasenja, obraćenja... Samostanski spisi i vrijedni zavjetni darovi svjedoče o mnogim događajima.

Svetište Gospe Rapske (Gospe od Čuda, Čudotvorne Gospe) nalazi se u samostanu benediktinki, samostanu sv. Andrije. (<http://www.kvarner.hr>)

Samostanska crkva sv. Andrije je protoromanička trobrodna bazilika sagrađena u 11. st. a dao ju je izgraditi biskup Madius čije je ime uklesano na natpisu ulaznog praga u crkvu. U 14. st. bila je obnovljena a polovicom 15. st. temeljito preinačena. U 18. st. crkva je barokizirana – iz tog doba potječe i barokni drveni oltar, rad venecijanskih majstora sa oltarnom palom slikara Novellia. Drvene figure po strani prikazuju sv. Benedikta i apostola sv. Andriju.

Desno od glavnog oltara u lađi crkve nalazi se oltar Majke Božje koja se od 16. st. u samostanu i na cijelom otoku štuje kao Čudotvorna Gospa Rapska. Kretsko-bizantska ikona Bogorodice s Kristom u naručju iz prve je polovice XVI. stoljeća. Srebreni i pozlaćeni okvir ikone vrijedan je rad mletačkog zlatarstva iz XVIII. stoljeća. Na ulazu u samostansku kapelu nalazi se vrijedna kretsko-mletačka ikona oplakivanja Krista, tempera na drvu iz druge polovice XVI. stoljeća. U samostanskoj biblioteci, osim moderne duhovne literature, čuvaju se i vrijedni stari spisi, dokumenti i pergamene. (<http://www.nard.hr>)

Rabljanima, pa i šire, poznata je pripovijest o slici Gospe Rapske koja je utkana u zavjetni blagdan Raba, u Križi, povezujući tako ovaj samostan s cijelim otokom. Benediktinke sliku čuvaju tijekom cijele godine, a iz samostana, odnosno njihove crkve iznosi ju se samo posljednje nedjelje mjeseca travnja, na Križi, kada u

procesijama iz svih mesta na otoku vjernici hodočaste u nekadašnju katedralu. Sve to zajedno jedan je od unikuma u rapskoj crkvenoj povijesti, a i današnjici.

»Naš arhiv su zapravo fragmenti, no imamo sačuvanu knjižicu koja govori o Gospinom ozdravljenju koludrice Luchine de Dominis u našem samostanu. Prilikom ulaska u samostan 1530. godine rapska plemkinja Luchina de Dominis je tu ikonu donijela sa sobom. Devet godina paralizirana je ležala u krevetu. Na jednu Malu Gospu, u noći, dok su koludrice molile Bdjenje s. Luchina je čula ove riječi: 'Luchina, ustani i pođi u kor moliti'. Rekla je da nema što obući jer je već devet godina vezana za krevet, no glas ju je pozvao da uzme habit i ponovio da pođe u kor moliti. I ona se doista ustala, obukla habit i otišla u kor. Kad su je vidjele, koludrice su mislile da je to njezin duh, a u isto vrijeme su ribari, koćari pod Rabom sa svojih brodova vidjeli veliku vatru i mislili da se samostan zapalio.

Ostavili su ribarenje i pohitali spasiti samostan. Kad su stigli, vidjeli su da nije požar, već da se ovdje dogodilo čudo. Kako je u Rabu bila biskupija, biskup je odmah htio tu ikonu odnijeti na štovanje i pokušao ju je skinuti sa zida, ali nije uspio. Zamolio je Luchinu da ju ona uzme i tako je slika u procesiji odnijeta u crkvu. Po Gospinu zagovoru ovdje se dogodilo puno uslišanja, puno čудesa. Ljudi su vjerovali i

mnogi su je darivali tako da ikona ima dosta zavjetnih darova. A kad je na Rabu harala kuga Rabljani su se zavjetovali da će iz svih sela na otoku doći u katedralu sa križima. Dolazili su u procesijama prvo u katedralu, a onda iz katedrale do našeg samostana gdje ih je čekala Gospa. Pozdravili bi je i opet u procesiji s ikonom išli u katedralu na misu. To su rapski Križi, tradicija koja se zadržala do danas«. (Mirjana Grce, Tisuće rapskih benediktinki: Pashalni misterij i Uskrs su temelj našeg postojanja, razgovor s (m.) Marinom Škunca, opaticom samostana benediktinki Sv. Andrije u Gradu Rabu <http://novilist.hr>)

Tekst: <http://www.kvarner.hr>; <http://rab-croatia.com>

www.nard.hr; <http://novilist.hr>

Slike: <http://www.nard.hr>

NAŠI POKOJNI

IRFAN RAMOVIĆ,

PU primorsko - goranska, Južno bojište, 28. travnja 1992.

DRAGAN MANDIĆ,

PU zagrebačka, Velebit, 28. travnja 1993.

ŽELJKO KRAJCAR,

PU osječko - baranjska, Budimci, 29. travnja 1995.

ZORAN KULIĆ,

PU osječko - baranjska, u službi, Đakovo, 1. svibnja 1991.

STIPAN BOŠNJAK,

PU vukovarsko - srijemska, Borovo Selo, 2. svibnja 1991.

LUKA CRNKOVIC,

PU vukovarsko - srijemska, Borovo Selo, 2. svibnja 1991.

JOSIP CULEJ,

PU vukovarsko - srijemska, Borovo Selo, 2. svibnja 1991.

JANKO ČOVIĆ,

PU vukovarsko - srijemska, Borovo Selo, 2. svibnja 1991.

MLADEN ĆATIĆ,

PU vukovarsko - srijemska, Borovo Selo, 2. svibnja 1991.

ZORAN GRAŠIČ,

PU vukovarsko - srijemska, Borovo Selo, 2. svibnja 1991.

ANTUN GRBAVAC,

PU vukovarsko - srijemska, Borovo Selo, 2. svibnja 1991.

ŽELJKO HRALA,

PU vukovarsko - srijemska, Borovo Selo, 2. svibnja 1991.

ZDENKO PERICA,

PU vukovarsko - srijemska, Borovo Selo, 2. svibnja 1991.

MARINKO PETRUŠIĆ,

PU vukovarsko - srijemska, Borovo Selo, 2. svibnja 1991.

MLADEN ŠARIĆ,

PU vukovarsko - srijemska, Borovo Selo, 2. svibnja 1991.

IVICA VUČIĆ,

PU vukovarsko - srijemska, Borovo Selo, 2. svibnja 1991.

FRANKO LISICA,

PU zadarska, Polača, 2. svibnja 1991.

FRANJO JARIĆ,

PU brodsko - posavska, Vrpolje, 2. svibnja 1992.

DANIEL ANDRIĆ,

PU požeško - slavonska, Planina Psunj, 1. svibnja 1995.

VINKO BRADIĆ,

PU sisačko - moslavačka, Novo Pračno, 1. svibnja 1995.

PAVO HEGEDIĆ,

PU bjelovarsko - bilogorska, Gornji Kovačevac, 1. svibnja 1995.

TOMISLAV ŠTEFANIAK,

PU požeško - slavonska, Psunj, 1. svibnja 1995.

STIPO VUKOVAC,

PU brodsko - posavska, Čaprginci, 1. svibnja 1995.

VLADIMIR DEŠČAK,

SJP, Novska, 1. svibnja 1995.

ZDRAVKO MALNAR,

PU sisačko - moslavačka, Novska, 2. svibnja 1995.

ATOS NAČINOVIĆ,

PU primorsko - goranska, Okučani, 3. svibnja 1995.

SERGIO ŠIMAC,

PU primorsko - goranska, Okučani, 3. svibnja 1995.

IVAN MARKULIN,

PU zagrebačka, Zagreb, 3. svibnja 1995

POČIVALI U MIRU!

Mali vjeronaučni leksikon

Isusova braća

Isusova braća, na mnogim mjestima Novome zavjetu govor je o Isusovoj braći (Jakovu, Josipu, Judi, Šimunu). Zbog Marijina djevičanstva nastaje pitanje: radi li se o Josipovoj djeci iz nekog prijašnjeg braka? Ili se misli na druge Isusove rođake? Vjerojatno su Isusova braća pripadnici roda u kojem je Isus odrastao. Neka jasna informacija nije moguća iz tekstova.

Ivan

Ivan, apostol i evanđelist (hebrejski, יוחנן Johānān, iz *jeho-hanān*: Gospodin je milostiv; grčki, Ἰωάννης, Iōánnēs, latinski *Johannes*).

Prema Bibliji, Galilejski ribar, sin Zebedejev, Isusov najdraži učenik; najmlađi od dvanaestorice apostola i brat Jakova Starog. Bio je prisutan na Isusovom raspeću, kada je Isus povjerio svojoj majci Mariju.

Prema predaji, nakon Marijine smrti djelovao je s Petrom u Judeji, zatim u Maloj Aziji osnovao sedam Crkava; Kasnije je živio u Efezu, gdje je preživio progon cara Domicijana i napokon je protjeran na otok Patmos.

On je autor novozavjetnih knjiga Biblije : Evanđelja po Ivanu, tri poslanice i knjiga Otkrivenja (Apokalipse), koje su među najčitljivijim djelima ranokršćanske književnosti. Često je ikonografski prikazan, obično sa simbolom orla.

Spomen: 27. prosinca na Zapadu, 26. rujna na Istoku.